

Nyhedsbrev nr. 15 forår 2022

*Køng Sognearkiv
-vi passer på historien*

Køng Kirkegård er fuld af sten og historier. Vi fortæller i år om to markante personer, J. N. Bergmann og Maren Vase, som begge levede og virkede i sognet i en menneskealder. Hvis du er heldig, kan du stadig finde deres sten på kirkegården.

Besøg os på Køng Kirkevej 19

Vi har åbent den 1. mandag i måneden kl. 16-18

Ring til os på 55 76 95 70

Ring uden for åbningstid på 55 76 93 56

Mail til os på koengsognearkiv@hotmail.com

Læs om os og søg i arkivet på www.koengsognearkiv.dk

os på Facebook

Johan Nicolai Bergmann

En driftig borger til gavn og glæde for alle i Køng. Med hjælp fra Folketællingerne har vi fulgt J. N. Bergmann tilbage i tiden til **1801**. Her optræder Johan Bergmann, 26 år, møller og organist samt hans kone Elisabeth Aagaard og lille søn på 2 år Hans Christian.

I **1834** er Johan Bergmann blevet enkemand og sønnen Hans Christian er blevet gift med Bodil Jensdatter og de har fået to børn. Det ene barn er **Johan Nicolai Bergmann**, som er 8 år.

I **1860** har Bodil Jensdatter overtaget mølledriften efter mandens død. Johan Nicolai Bergmann er 34 år og ugift.

I **1880** har lillebroderen Jens Peter overtaget møllen. Johan Nicolai Bergmann er nu 53 år og ugift, organist, formand i sogneråd og sparekasse.

J. N. Bergmann boede på Køng Mølle hele sit liv. Et livligt sted med 10-12 familiemedlemmer og ansatte.

ERKENDTLIGHEDSBEVIS

Bergmanns driftighed og engagement i sognet blev heldigvis påskønnet. Den 30. januar 1882 fik han overrakt et Erkendtlighedsbevis samt en guldurkæde og et sølvskrivetøj.

Vordingborg Avis skrev med gotisk skrift om begivenheden den 2. februar 1882. Vi har skrevet notitsen ud med latinske bogstaver men har bevaret retskrivningen.

***Erkjendtlighedsbeviis.** Mandagen den 30te Januar afholdtes et Festmaaltid hos Gjæstgiver Fischer i Kjøng til Ære for Organist Bergmann, ved hvilken Leilighed der overraktes ham en smuk Erkjendtlighedsgave fra Kjøng Sogns Beboere for hans Virksomhed i Kommunens Tjeneste. Hr. J. N. Bergmann var i flere Aar Bestyrer af Kjøng Sognebibliothek og Kasserer for Sognets Sygeforening. For 12 Åar siden oprettedes Kjøng Sogns Sparekasse, der nu har over 150,000 Kr. i indskudte Kapitaler, og Hr. Bergmann har bestandig været Formand for dens Bestyrelse. For alle disse forretninger har han aldrig modtaget noget Vederlag, men derimod samtidig beklædt Posten som Sogneraadets formand med ualmindelig Dygtighed og Nidkjærhed. Det var derfor med god Grund, at Ordføreren for Beboerne bad ham at modtage Gaven "ikke som en Løn for hans Arbeide, thi dertil var den meget for ringe, men som et Tegn paa deres Erkjendtlighed." Den hjerteligste Stemning mellem Æresgjæsten og hans Sogneboere var tilstede hele Aftenen.*

ELSKET AGTET OG SAVNET

29. juli 1886 døde J. N. Bergmann. På gravstenen huskes han som organist. Vordingborg Avis bringer den 9. august en fyldig nekrolog. Som avisen angiver er nekrologen tilskrevet dem fra en agtet hånd:

"Denne Mand, der uden nogen forudgaaende Sygdom saa pludselig bortkaldtes, vil blive dybt savnet ikke alene i sin Familiekreds, men i hele Kjøng Sogn, der i ham har mistet en Mand som vanskelig vil kunne erstattes herude i Sognet, og hvis uegennyttige og ihærdige Virksomhed fortjener at kendes i videre kredse. Henlevet sin Tid ugift hjemme hos sin Familie paa Kjøng Møller, var han istand til, uden at forlange nogen Løn derfor, at ofre hele sin Tid i det Offentliges Tjeneste. (herefter en længere omtale af Bergmanns mange poster samt Erkendtlighedsbeviset) Hans Minde vil sent udslettes af den Kreds, hvor han saa mange aar har virket."

Organist J. N. Bergmann.

Født 15. november 1826. Død 29. juli 1886

ELSKET AGTET OG SAVNET

Maren Vase, cyklende sygeplejerske

til gavn og glæde for alle syge i Køng og på Svinø.

Maren Vase blev født i Jylland 15. 1. 1897. I 1929 blev hun ansat som sygeplejerske i Køng, hvor hun fik bolig på Køng Alderdomshjem. Når der var bud efter hende, og det var der tit, drog hun afsted i hele sognet på sin cykel. Sanny Hansen, Køng Sognearkiv, arbejdede i 1948 på Køng Alderdomshjem samtidig med Frk. Vase. Sanny fortæller:

"Frk. Vase cyklede rundt dag og nat, sommer og vinter, ligegyldigt, hvordan vejret var. Jeg husker, jeg var på cykeltur til Møns Klint med frk. Vase. 120 km frem og

tilbage på samme dag. Jeg var jo så tynd og havde ikke noget flæsk at sidde på, og så de sadler den gang! Heldigvis da vi kom til Nyråd Kro på hjemvejen sagde frk. Vase: Nu går vi derind og får en kop kaffe! Så tænkte jeg, ellers hænger min røv også i laser! Senere tog Frk. Vase kørekort og købte en bil, så nu kørte hun rundt i bil. Men hun har nok cyklet rundt mindst i 25 år vil jeg tro”.

Køng Sygeplejeforening skriver i 1940:

”Køng Sygeplejeforening holdt i Aftes Generalforsamling på Kroen. Formanden, Gdr. P. N. Jørgensen, Køng, aflagde Beretning og oplyste herunder, at Sygeplejersken i Aarets Løb har foretaget 2330 Sygebesøg og 30 Natvagter. Frk. Vase har været Sygeplejerske i 10 Aar og har i den anledning faaet en Gave, bestaaende af et Sølvfad

Jul på Alderdomshjemmet. Frøken Vase yderst til højre.

I 1964 stoppede Frk. Vase sin gerning. Sammen med bestyrerinden på Alderdomshjemmet flyttede hun i et hus i Næstved. I 1967 fejrede hun sin 70 års fødselsdag. De to på "Granly" forfattede følgende sang.

Jyden han er stærk og sej,
på en stille villavej
her i Næstved bor der en
med sejghed og har i næsen ben.

Vase er den jyde stærk,
fint hun passed sit livsværk,
og i dag hun bli'r halvfjerds,
derfor vi synger nu disse vers.

Vase ofte sused' rundt,
dygtigt passede sin dont,
med et hvidt forklæde på,
hende i døren vi ofte så.

Rundt i sognet gang på gang
gav hun tit et lavement,
tit hun våged' ved en seng
hos en, hvis sygdom var meget streng

Læs de sidste 6 vers i arkivet.

Frk. Vase døde i 1972.

2021 var endnu et stille år. Men Jane og Sanny var dog til **Årsmøde** i Middelfart, og vi lavede en udstilling til **Arkivernes dag** om Sallerup med mange spændende billeder af erhverv, skole, fiskeri, Brugsen og fiskefabrikken. Ca. 20 mennesker kiggede ind for at se og snakke. Billederne kan ses i en mappe på arkivet. I er altid velkomne.

Hvem er hvem i Køng Sognearkiv

Bestyrelse:

Jane Davidsen, formand

Bjarne Larsen, Bjarne Klitgaard Kristiansen, Sanny Hansen, Else Lützhøft

Arkivmedarbejdere:

Else Lützhøft, (50990526) arkivleder, webmaster

Sanny Hansen, 55769356) kasserer, registrant

Jane Davidsen, (50736148) registrant, Facebook

Bliv medlem af Støtteforeningen for Køng Sognearkiv. Kontakt Sanny Hansen på 5576 9356. Det koster 50 kroner om året (fra januar til januar) at være medlem. Beløbet kan indbetales på arkivets konto: 9819-2540155502.

Arkivet afholder Generalforsamling mandag d.14. marts kl. 18 på Køng Kirkevej 19. Alle er velkomne.